

«Kā saglabāt Ludzas pilsētas kultūrvēsturisko mantojumu»

Projekts realizēts ar Valsts Kultūrkapitāla fonda un Latgales reģiona attīstības aģentūras atbalstu

LUDZA

KAS IR KAS UN KO TUR VAR DARĪT?

LUDZĀ, 2012. GADA 23. OKTOBRĪ.

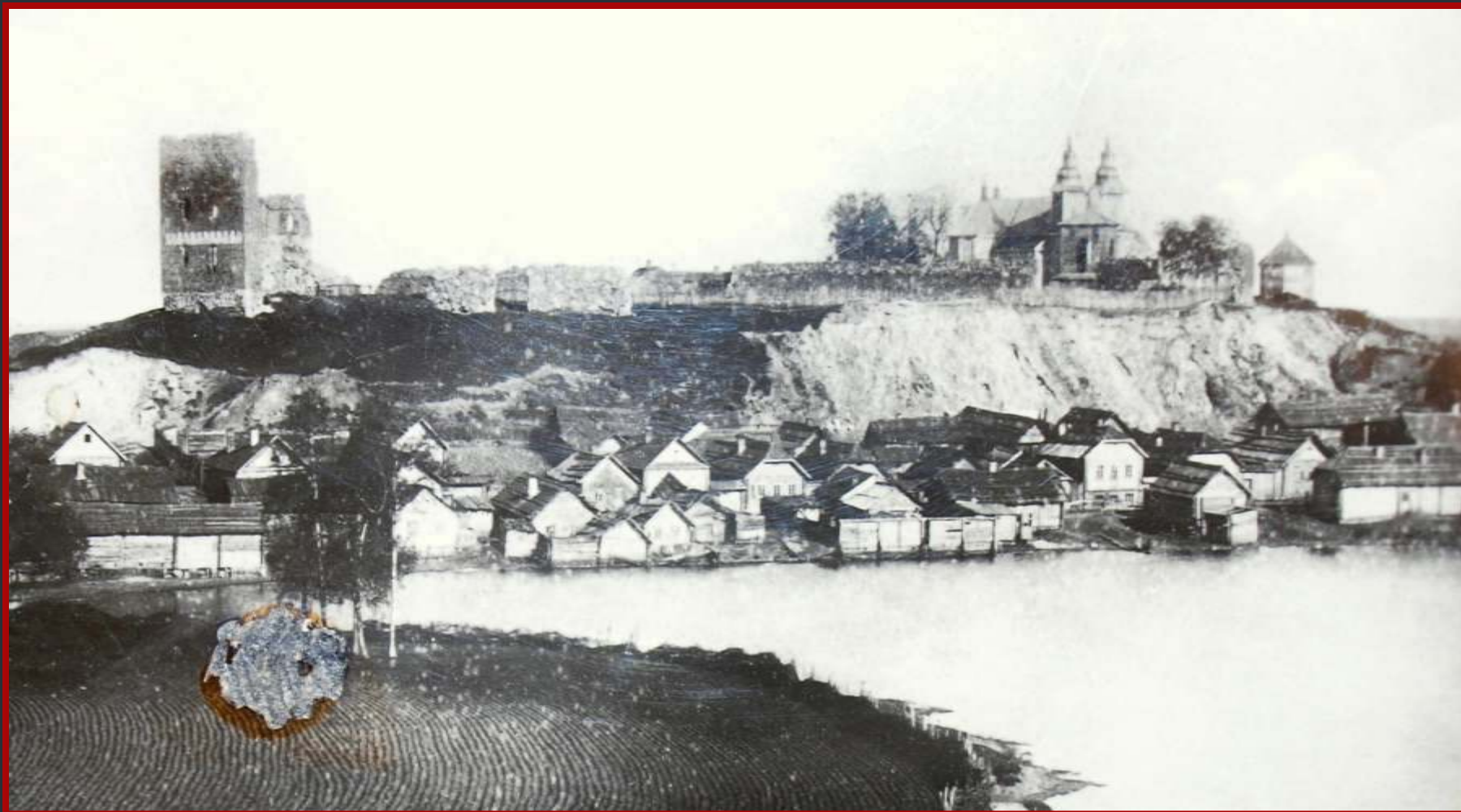
arhitekts PĒTERIS BLŪMS

VAI TIEŠĀM TĀ PATI LUDZA?

LUDZA 1880.-TIE GADI

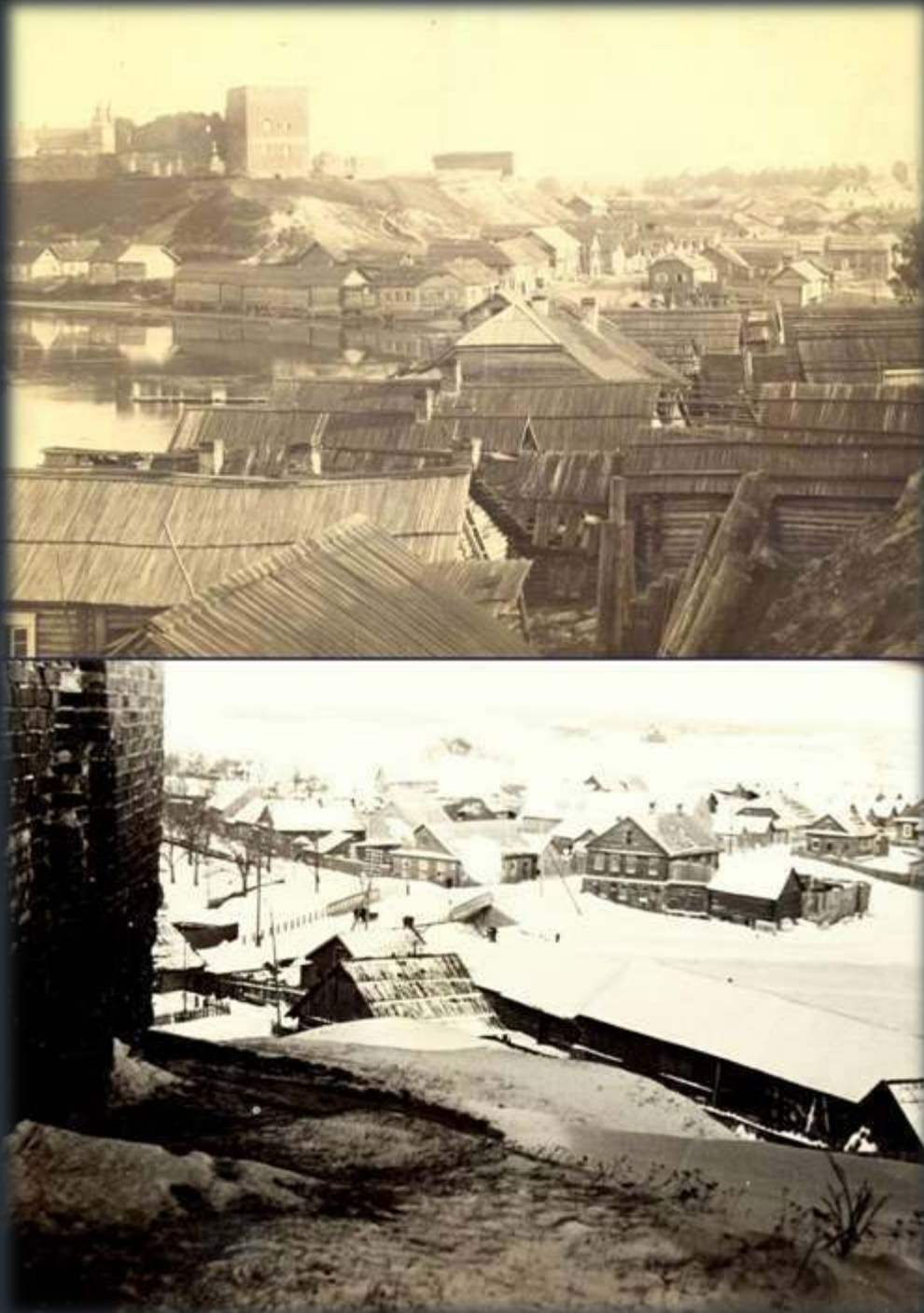

idzas pils drūnas

1880. GADI

LUDZA – 1930.-TIE

VĒSTURISKI PLĀNI

1842. gads, CVVA, REPRO VKPAI

1778. GADS, GLABĀJIES VITEBSKĀ, REPRO VKPAI

VALSTIS KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBAS POKSOCIĒJA

LUDZAS PILSĒTAS VĒSTURISKAIS CENTRS XIX GS. VALSTIS AIZSARDZĪBAS NUMURS 7441

SHĒMA M 1:15000

PIEMINEKĻA TERITORIJAS ROBEŽU APRAKSTS

Iela gar Juridiskas pilskalns austrumu pakšji līdz Kz.Barona ielai, Kz.Barona iela līdz Tilavijas ielai, Tilavijas iela līdz Tīngus ielai, Tīngus ielas nepilna mūru puses apbūve līdz Stacijas ielai, Stacijas ielas nepilna mūru puses apbūve līdz Mazajam Ludzas ezeram, līnija pāri ezeram pa Stacijas ielas ass turpinājumu līdz Soikāna ielai, Soikāna iela līdz Ludzas novadpētniecības muzejam, līnija ap muzeja teritoriju līdz Lielā Ludzas ezera krastam, Lielā Ludzas ezera krasts līdz Odu ielai, Odu iela gar Juridiskas pilskalns' austrumu pakšji līdz Lauku ielai.

VIETAS KĀ LAIKA ZĪMES

Ludzā. Aleksandra iela.

LUDZAS KOKA MĀJAS.

NO KURIENES? KĀPĒC?
VAI TAS IR LABI VAI SLIKTI?

ŠVEICIEŠU ARHITEKTŪRA?

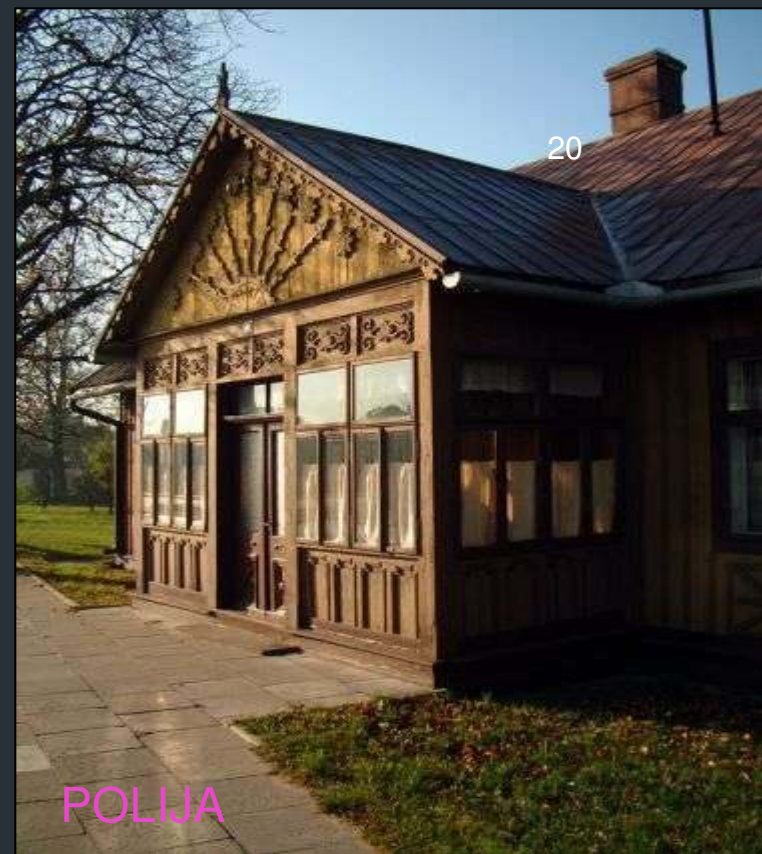

SIBĪRIJA

TOMSKA

20

POLIJA

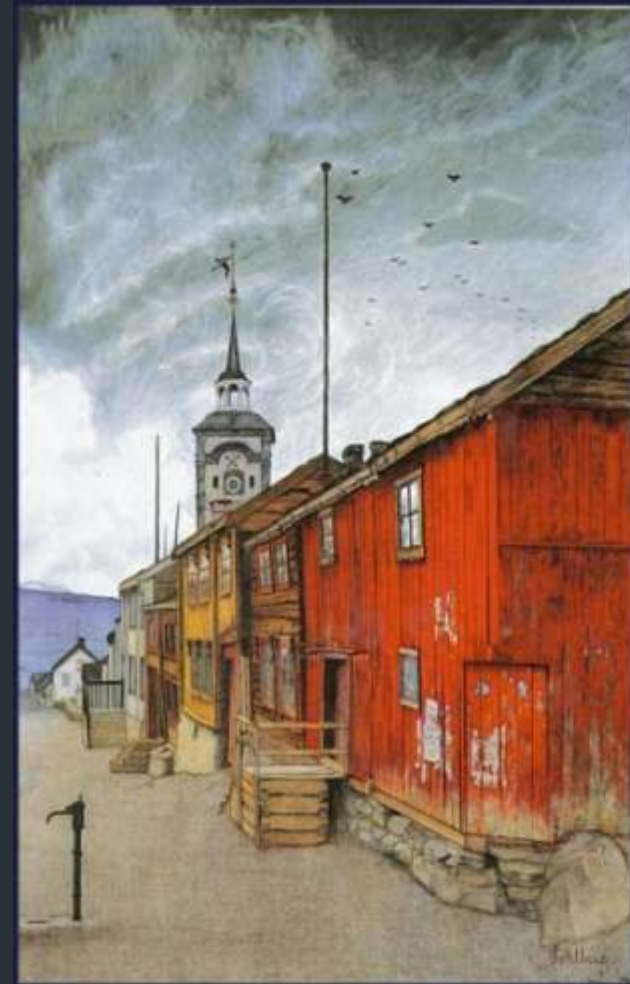
STAMBULA

POLIJA

NORVĒGIJA, RĒRŪSA (ROROS) UNESCO PMV

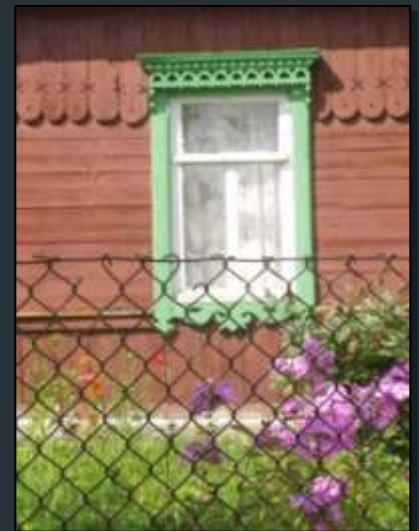

DURVIS, LOGI, SKURSTENI, APMALES, NAĻIČŅIKI, BEREGIŅAS,
LAKATIŅI UN PLATOČKI, PORTĀLI, LIEVENI, VERANDAS, SLĒĢI,
APKALUMI, KOKGRIEZUMI UN CITI LUDZĀNISMI.

KAS IR (PALICIS), AR TO JĀLEPOJAS
CITA NAV UN LAIKAM NEBŪS

TE VAJAG APZĪMĒTU ĪPAŠO SKATU PUNKTU TŪRISTIEM UN MUZEJAM APAUDZĒT ŽOGU AR VĪNSTĪGĀM

© Gatis Pavils 2008

© Gatis Pavils 2008

LUDZAS JUMTU AINAVA

1. Iiepājas k.p. velo rota ierodas Luvā 1920.g.pavasārī.
Priekšā - rotas k-ris kōt. Brēderis.

TĀLAVIJAS IELA 1920. GADĀ

LUDZA, ODU IELA 2011. GADA VASARĀ

ĒKU FORMAS, SLĪPUMI, MĒROGI UN PROPOCIJAS TUVAS VAI ANALOGAS TRADICIONĀLAJIEM.

LIETOTI SEGUMU MATERIĀLI AR NEIZTEIKTU VAI NEDAUDZ RELJEFU FAKTŪRU.

JUMTU AINAVA IZVEIDOJUSIES RAIBA (BRŪNI, PELĒKI, ORANŽI, SARKANI JUMTI) UN UZSVER KATRAS ĒKAS CITĀDĪBU

LUDZA, ODU IELA PĒC JUMTU VIRTUĀLĀS PĀRKRĀSOŠANAS

- SAGLABĀJOT JUMTU SEGUMUS UN FORMAS, VISI JUMTIU IEGUVUŠI PELĒKAS TONALITĀTES SEGUMUS.
- LABĀK UZTVERAMA JUMTU FORMA, APBŪVES STRUKTŪRA.
- APBŪVE LABĀK «IEGUĻAS» DABAS AINAVĀ
- SAGLABĀJAS IESPĒJA KATRU ĪPAŠUMU PADARĪT INDIVIDUĀLĀKU AR DĀRZA APSTĀDĪJUMIEM, ĒKU DETALĀM, KOLORĪTU, ŽOGU.
- APBŪVE KĻUVUSI KOMPAKTĀKA, NOLASĀMAS PILSONISKĀS SABIEDRĪBAS LOJALITĀTES ZĪMES.

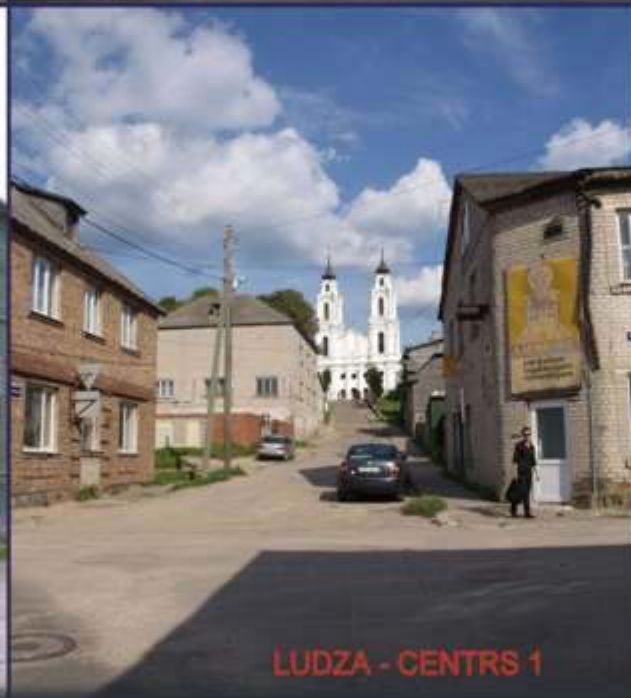
VIENS JUMTS VAR
IZNĪCINĀT VESELAS
IELAS AINAVU KĀ
KAROTE DARVAS.

LAIKAM NAV
LĪDZEKĻU PANĀKT
IZMAIŅAS, KĀ AR
SEVI CIENOŠU
ATTIEKSMI SĀKT
PAMAZĀM ATKOPT
KATRAM SAVU
MĀJU, GAN JAU TAD
PALIKS KAUT KĀ
NEĒRTI ARĪ ZILAJAM
JUMTAM.

SVARĪGS IR ARĪ KAS
CITS – ZEM
PLASTMASAS
DĒĻIEM JOPROJĀM
DŽĪVA IR VECĀ KOKA
MĀJA, KAS ARĪ IR
VĒRTĪBA NĀKOTNEI.

SILIKĀTĶIEĢELIS LUDZĀ UN KĀ TO PIERADINĀT

SILIKĀTKĪEĢEĻI - PILSĒTU PILSĒTU NĀVE

42

MŪRĒTU FASĀŽU PĀRZIESANA UN KRĀSOŠANA - KOSMĒTISKS VEIDS, KĀ MAINĪT ĀRIENI UN RAKSTURU

ESOŠA ĒKA LUDZĀ, REKAŠOVA IELĀ.

19. GS.B./20.GS. S. GULBŪVE, 3 FASĀDES AR
AUTENTISKU DĒĻU APŠŪVUMU, IELAS FASĀDE
APMŪRĒTA AR BĀLTEIM SILIKĀTKĪEĢEĻIEM UZ
PAMATU PAPLAŠSINĀJUMA. LOGI MAINĪTI, PVC.
SKĀRDA JUMTS.
GARAŽAS PIEBŪVE VĒLĀKA, AUTENTISKA, AR
TRADICIONĀLU, LABA PLATUMA DĒĻU FASĀDES
APŠŪVUMU.

TĀ PATI ĒKA LUDZĀ, REKAŠOVA IELĀ. PĒC VIRTUĀLĀ REMONTA.

- JUMTS ATTĪRĪTS, GRUNTĒTS UN KRĀSOTS AR JUMTA KRĀSU PELĒKĀ TONĪ.
- SILIKĀTKĪEĢEĻU FASĀDE PĀRZIESTA AR PLĀNU KAĻĶU CEMENTA PĀRZIEDUMU, KRĀSOTA – FONŠ OKERA TONĪ, GAIŠAS ESOŠĀS DETALĀS.
- KOKA DAĻAS ATTĪRĪTAS AR METĀLA SUKU, 2 -3 REIZES GRUNTĒTAS AR AUKSTI SPIESTU LINEĻĻU, KRĀSOTA 2X AR LINEĻĻAS + MINERĀLPIGMENTU KRĀSU.
- COKOLS ATTĪRĪTS, KRĀSOTS AR TONĒTU KAĻĶU CEMENTA PĀRZIEDUMU.
- GARAŽAS FASĀDES APSTRĀDĀTAS AR LINEĻĻU, NO JAUNA AR GAIŠU LINEĻĻAS KRĀSU KRĀSOTAS DETALĀS.

LUDZA, LUTERĀŅU BAZNĪCAS PIEBŪVE

44

BAZNĪCAS PIEBŪVE AR SILIKĀTKĪEĢEĻU
FASĀDĒM, UTILITĀRA ĒKA BEZ DEKORA.

ĒKAS FORMAS UN JUMTS TUVI
TRADICIONĀLAJIEM RISINĀJUMIEM.

BAZNĪCAS PIEBŪVE PĒC VIRTUĀLĀ REMONTA.

FASĀDES ĶIEĢEĻU PLAKNES NOKLĀTAS AR
PLĀNU KAĻĶU – CEMENTA JAVAS
PĀRZIEDUMU, KRĀSOTAS.

AR GAIŠĀM APMALĒM IZCELTS AIĻU RITMS,
APJOMA FORMA AKCENTĒTA AR GAIŠĀM
KONTŪRJOSLĀM. COKOLS KRĀSOTS
TUMŠS, VIZUĀLI UZLABOJOT ĒKAS
PROPRORCIJAS.

KRĀSAS UN KRĀSOŠANA

LOGS UZ APMESTAS FASĀDES PĒC
ATJAUNOŠANAS
JAUNA AUTENTISKA VĒRTNE,
RESTAURĒTA APMALĒ, KRĀSOTS
AR LINEĻĻAS UN MILTU KRĀSĀM

LOGA DETALĀS
RESTAURĀCIJAS PROCESĀ

1926. GADS, ORĪĢINĀLS LOGS,
PIRMS ATJAUNOŠANAS
VĒRTNE NAV REMONTĒJAMA
VIĻĀNU NOVADS

LIETUVA, TRAKAI KARAĪMU CIEMATS

IEKĻAUTS UNESCO PASAULES
MANTOJUMĀ KĀ VIENA NO
BŪTISKĀKAJĀM NACIONĀLĀ PARKA
SASTĀVDAĻĀM

LATGALES
KRĀSAS?

KLASISKAS 19. GS. KRIEVU KOKA
MĀJAS

49

SUZDAĻĀ, BRĪVDABAS MUZEJĀ

URĀLOS

DZĪVOJAMAI ĒKAI (CELTA 1920. GADOS) VEIKTA RENOVĀCIJA, ĀRSIENAS SILTINĀTAS AR EKOVA TI, FASĀŽU KOKA APDARE UN LOGU DEKORI AUTENTISKI ATJAUNOTI 2008. GADĀ.

FASĀDES 1X APSTRĀDĀTAS AR LINEĻĻU, VIETĀS, KUR KOKA PASTĀVĪGA SASKARE AR ŪDENI, KOKS IEGŪST PEĻĒCĪGU NOKRĀSU.

ĒKAS FASĀDES PĒC APSTRĀDES AR AUKSTI SPEISTU LINEĻĻU UN LOGU APMAĻU KRĀSOŠANAS.

ĒKAS VEIDOLS IEGUVIS RAKSTURĪGU LATGALEI FASĀŽU APDARI AR KRĀSOTIEM LOGU KOMPLEKTIEM UN DABĪGA KOKA FASĀŽU PLAKNĒM.

ŠĪM ĒKĀM, VAJAG TIKAI
KRĀSU PASI , KRĀSU UN
PAŠU DARBU. VISS
PĀRĒJAIS, LAI TĀS
REPREZENTĒTU LUDZAS
KOKA APBŪVI TE JAU IR.

DAŽI LABIEKĀRTOJUMA ELEMENTI

TĀLAVIJAS IELAS 1920. GADA LABIEKĀRTOJUMA
DETAĻAS TUVPLĀNĀ

- LUDZAS TIRGUSLAUKUMS AP 1920. GADU

PĀRI ŽOGAM NEDAUDZ REDZ KATOĻU BAZNĪCAS TORŅUS UN KAUT KO NO PUĶĒM, BET GRIBĒTOS VAIRĀK...

UN TO REDZ FOTOAPARĀTA OBJEKTĪVS, JA TO PACEĻ PĀRI ŽOGAM. KĀ VIŅAM IR PAVEICIJS...

IZCILI AUTENTISKA ĒKA REKAŠOVA IELĀ

59

DOMĀJAMS, KA ŠIS IR ĒKAS TIPS, KUR DZĪVOJAMĀ
ĒKA APVIENOTA AR SAIMNIECĪBAS ĒKU ZEM KOPĒJA
JUMTA. ĻOTI GLEZNIECISKA, VIENA NO LUDZAS
KOKA APBŪVES PĒRLĪTĒM.

- ĻOTI GLĪTS UN SIRSŅĪGS LUDZAS PUĶU DĀRZS, KAS PRIECĒ UN RADA POZITĪVU NOSKAŅU. TE LABI AUG, JO IR AIZVĒJŠ UN PIESAULE.
- DER ATCERĒTIES, KA DOBES TIK TUVU PIE MĀJAS PAMATIEM UN KOKA FASĀDES IR ĀTRŠ CEĻŠ UZ TRUPI GUĻBAĻĶU SIENĀ, KAS MUMS NEREDŽAMĀ VEIDĀ BOJĀJAS ZEM DĒĻIEM.
- VAJADZĒTU DOBI PĀRCELT PAR METRU NO MĀJAS, BET GAR MĀJU IZVEIDOT CELIŅU, KAS BŪTU KĀDUS 10 CM ZEMĀKS PAR TAGADĒJO ZEMES AUGSTUMU.
- BET PUĶES LAI AUG, TIKAI NEDAUDZ TĀLĀK NO MĀJAS, TAD TĀS ABAS SADZĪVOS LABI.
- FASĀDES KOKA DĒĻUS VAJADZĒTU PABARĒT AR LINEĻĻU VAIRĀKAS REIZES, PĒC TĀM VAR ARĪ KRĀSOT, JA TĀ GRIBAS.

ĪPAŠUMS IR
SVĒTS,

ĪPAŠUMS, KAS
NETIEK
UZTURĒTS
PIENĀCĪGĀ
VEIDĀ RADA
VIDES
DISKOMFORTU
SABIEDRĪBAI.

ĀTKLĀTI DRAUDI
VISIEM IR
PAZEMOJOŠI
KATRAM.

ŠĪ VIETA ARĪ IR
PILSĒTAS
VIZĪTKARTE.

KO DARĪT? KONKRĒTAS SITUĀCIJAS.

**ĒKA MAZAJĀ EZERKRASTA IELĀ,
GUĻBŪVE, APŠŪTA AR DĒĻIEM,
DAĻĀJI APMŪRĒTA AR
SILIKĀTKĪEĢEĻIEM, JAUNA KOKA
PIEBŪVE PRET IELU.
SAGLABĀJIES SĀKOTNĒJĀS ĒKAS
APJOMS, JUMTA FORMA.**

63

- ĒKA NAV ZAUDĒJUSI SAVU VĒSTURISKO VĒRTĪBU. TĀS KODOLS UN VĒSTURE IR SAGLABĀJUSIES, BET ŠO LAIKU REALITĀTE IZDARĪJUSI SAVAS KOREKCIJAS.
- ĒKA AR DAŽĀDAJĒM MATERIĀLIEM, KRĀSĀM, APDARĒM KĻUVUSI HAOTISKA, SASKALDĪTA.
- JA JAUNĀKĀS DAĻAS IEGŪTU MAZĀK UZSVĒRTAS ATŠKĪRĪBAS, VIENOTU SEDZOŠU KOLORĪTU, AR PĒLĒKU KRĀSU TIKTU NOKRĀSOTS JUMTA SKĀRDS, TAD ATLIKTU AR LINEĻU 2-3 REIZES PĀRKLĀT VECĀKO ĒKAS FASĀDES FRAGMENTU UN ĒKA KĻŪTU INTERESANTA, VIENGABALAINĀKA.

- ŠĪM MĀJĀM NEVAJAG NEMAZ TIK DAUDZ, LAI TĀS KĻŪTU ACIJ TĪKAMAS.

LUDZA CENTRS 2

69

LIELĀ EZERKRĀSTA IELĀ: VIŠU VAR LABOT, BET TOMĒR NE VIŠU

TE FASĀDĒM VAJAG GALVENOKĀRT REMONTUS UN
KRĀSU DARBUS

TE VAJAG TIKAI KOPŠANU UN REGULĀRU PIESKATĪŠANU, KO DARA KLĒTS APAKŠĒJIE VAIŅAGI

TĪRĪŠANU, ŽOGU, ĪPAŠNIEKU SABIEDRĪBU

72 LUDZAI IR VISS, LAI TĀ BŪTU LEPNA, VĒRTĪGA UN SKAISTA. TIKAI VAJADZĒTU

- > ATRAST, IERAUDZĪT UN SAPRAST LUDZU ;
- > IZVĒRTĒT UN SAKĀRTOT DOMAS UN FAKTUS;
- > SAPRAST. KO MĒS GRIBAM UN VARAM;
- > ATRAST DOMUBIEDRUS UN PARTNERUS;
- ATRAST SVARĪGĀKO, AR KO PIERĀDĪT, KA TAS IR TO VĒRTS;
- > DARBS ILGAM LAIKAM UN DAUDZIEM CILVĒKIEM;
- > TO NEVAR TIKAI UZ ENTUZIASMA, BET BEZ TĀ ARĪ NEKAS NESANĀKS;
- > JĀSLAVĒ VECĀS LUDZAS PATRIOTI;
- > BEZ BURKĀNA UN PĀTAGAS NEKAS NENOTIEK;
- ATRAST PIEEJAS JAUNAJIEM;
- PIEPILDĪT LUDZU AR TĀS VĒSTURES KLĀTBŪTNI;
- GRĀMATA PAR LUDZU, KĀDA TĀ BIJUSI LĪDZ JUMS;
- PALĪDZĒT SAPRAST PILSĒTU UN MĀJAS.
- JA TO NEDARĪT, TAGAD , KAS PALIKS PĒC JUMS UN MUMS UN KAS TAS BŪS?
- LAI LUDZU SAGLABĀTU, VISPIRMS VAJAG SAPRAST UN IZGLĪTOT - KO, KĀPĒC, AR KO UN KĀ.
- VECU MĀJU ATJAUNOŠANA NAV VARAS DARBS, TUR BEZ MAIGUMA NEKAS NEBŪS.
- VISPIRMS SKOLA, TAD PRAKSE, PĒC TAM DZĪVE. JA VĒL NESAPROT, TAD JĀMĀCA VĒLREIZ. JA ARĪ TAD NEKĀ, TAD NEGRIB.

PALDIES PAR TO, KA ESAT ŠEIT,
KA JŪSU IR DAUDZ, KA MĒS
RUNĀJAM PAR VIENU LIETU.

PAR LUDZU, KOPĀ.

Jūsu Pēteris Blūms